

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

อ.พ. 3/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 3/2567
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

นางสาววิภาวดี วัฒน

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสาวณิชา บุรณสิงห์

นางสุรัสวดี จันทน์บุญนะ

นายอนุชา ดีสวัสดิ์

นายเปรม ถาวรประภาสวัสดิ์

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

นางสาวเมษณีญา สอนทรัพย์

นายกันตภณ สุคันธพงษ์

นางสาวอัมมา ไตรมาลัย

นางเสาวภา วาสนา

วิทยากรเชี่ยวชาญ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นิติกรชำนาญการ

วิทยากรชำนาญการ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กรกฎาคม 2567

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การปฏิรูปการอุดมศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการสร้างความเป็นเลิศในสรรพวิทยาการนั้น จำเป็นต้องมีกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเพื่อทำหน้าที่จัดสรรเงินกองทุนและกำกับติดตามให้การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 63 กำหนดให้การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น

คณะรัฐมนตรีจึงได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา อีก 3 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
2. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ
3. ร่างพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นการแก้ไขสาระสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา ที่กำหนดให้ใช้คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษา แทนการทำข้อตกลง โดยแก้ไขข้อความว่า “ข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษา” เป็น “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษา”

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1 1-2
- สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-3
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
1) ความเป็นมา	3-2
2) การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	3-3
3) หน้าที่และอำนาจของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วย การแบ่งส่วนราชการ	3-3
4) กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา	3-5
5) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546	3-7
6) ที่มาของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	3-8
7) ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	3-9
8) กรอบวงเงินงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	3-13

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 โดยแก้ไขข้อความว่า “ข้อตกลงการพัฒนากการอุดมศึกษา” เป็น “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนากการอุดมศึกษา” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 21 (2) และมาตรา 32)

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษากำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนากการอุดมศึกษาขึ้น โดยกำหนดให้ใช้คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนากการอุดมศึกษาแทนการทำข้อตกลง สมควรแก้ไขข้อความว่า “ข้อตกลงการพัฒนากการอุดมศึกษา” เป็น “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนากการอุดมศึกษา” เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปลงสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

2. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยแก้ไขคำว่า “ข้อตกลง
การพัฒนารอุดมศึกษา” เป็นคำว่า “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาร
การอุดมศึกษา” เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา (ร่างมาตรา 3)

ให้ยกเลิกความใน (2) ของมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) เสนอแนะและให้ความเห็นเชิงนโยบายต่อรัฐมนตรีเรื่องการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาร
การอุดมศึกษา ซึ่งทำกับสำนักงานปลัดกระทรวง”

4. แก้ไขเพิ่มเติมกรณีสถาบันอุดมศึกษาขอรับการส่งเสริมด้านงบประมาณ โดยแก้ไขคำว่า “ข้อตกลง
การพัฒนารอุดมศึกษา” เป็นคำว่า “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาร
การอุดมศึกษา” เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยสถานียโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ที่กำหนดให้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีเพื่อให้การบริหารราชการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (ร่างมาตรา 4)

ให้ยกเลิกความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 32 ในกรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงทำคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุน
การพัฒนารอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารการผลิตกำลังคนในสาขาที่ประเทศมีความต้องการ
หรือเพื่อการพัฒนาในด้านอื่นตามที่สถานียโยบายกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยสถานียโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาอาจขอรับการส่งเสริมด้านงบประมาณเพื่อการนั้นได้”

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562
 กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

<p>พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>----- </p> <p>..... </p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</p>

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
<p>(2) เสนอแนะและให้ความเห็นเชิงนโยบายต่อรัฐมนตรีเรื่องการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามข้อตกลงการพัฒนารอุดมศึกษาซึ่งกระทำกับสำนักงานปลัดกระทรวง</p> <p style="text-align: center;">ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา 32 ในกรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงมีข้อตกลงการพัฒนารอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตกำลังคนในสาขาที่ประเทศมีความต้องการหรือเพื่อพัฒนาในด้านอื่นตามที่สภานโยบายกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาอาจขอรับการส่งเสริมด้านงบประมาณเพื่อการนั้นได้</p>	<p>“(2) เสนอแนะและให้ความเห็นเชิงนโยบายต่อรัฐมนตรีเรื่องการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตาม<u>คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนารอุดมศึกษาซึ่งทำกับสำนักงานปลัดกระทรวง</u>”</p> <p style="text-align: center;">มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 32 ในกรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวง<u>ทำคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนารอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษา</u>เกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตกำลังคนในสาขาที่ประเทศมีความต้องการหรือเพื่อการพัฒนาในด้านอื่นตามที่สภานโยบายกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาอาจขอรับการส่งเสริมด้านงบประมาณเพื่อการนั้นได้”</p> <p>ผู้รับสนองพระราชโองการ</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">นายกรัฐมนตรี</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ปัจจุบันมีความจำเป็นในการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนเพื่อภารกิจเฉพาะด้านการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินพันธกิจไปในทิศทางที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 63 กำหนดให้การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น โดยกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาจะเป็นกองทุนที่ได้รับโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน โครงการ งบประมาณ และเงินในเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 เห็นชอบให้ยุบเลิกเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยเร็ว และดำเนินการตามประกาศกระทรวงการคลังต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้สอดคล้องกัน

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขให้ใช้คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุน การพัฒนาการอุดมศึกษาแทนการทำข้อตกลง เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาจะช่วยให้การบริหารจัดการเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผล และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนทั้งในส่วนของพัฒนา ระบบการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ตอบสนองการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ให้เข้าถึงการศึกษาในระดับการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพได้ทุกที่ ทุกเวลา ในค่าใช้จ่ายที่เข้าถึงได้ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา พัฒนาบุคลากรระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน และส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางเพื่อสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยอาศัยสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาการอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการสร้างความเป็นเลิศในสรรพวิทยาการให้แก่ทรัพยากรบุคคลของประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันในระดับโลก อันจะส่งผลให้ประเทศมีความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา รวม 4 ฉบับ ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2565 รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ผ่านเว็บไซต์กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2565

ต่อมาที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้มีการบรรจุระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566 ได้มีการเสนอเรื่องด่วนเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้แก่ 1) ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 2) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 3) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 4) ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แต่เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรหมดวาระ ในวันที่ 20 มีนาคม 2566 จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังไม่ได้ให้ความเห็นชอบ ทั้ง 4 ฉบับ ให้เป็นอันตกไป ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 147

เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2567 นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะรัฐมนตรี หอประชุม 501 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล โดยมีการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา จำนวน 4 ฉบับ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เสนอดังนี้

1. เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ตรวจพิจารณาแล้ว จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1.1 ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.2 ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.3 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

1.4 ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รวม 3 ฉบับ มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขข้อความให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ตามร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เช่น แก้ไขถ้อยคำในบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอรับเงินอุดหนุนด้านการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา แก้ไขถ้อยคำในบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา เป็นต้น

1. ความเป็นมา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงเห็นสมควรจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขึ้น เพื่อให้มีการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นเข้าด้วยกัน และให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผน และนโยบาย ในการพัฒนาประเทศ¹

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เป็นกระทรวงใหม่ที่ควรรวมหน่วยงานด้านการอุดมศึกษาและด้านวิจัยและพัฒนา ที่เกิดการควบรวมของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยรัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงพัฒนากำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศ รวมถึงการกำกับดูแลและการพัฒนานวัตกรรมด้วย

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่จัดตั้งขึ้นไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือตอบโจทย์ในปัจจุบัน แต่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีบทบาทหลักในการวางรากฐานของประเทศสู่อนาคต โดยเชื่อว่านโยบายและทิศทางในการพัฒนาประชาชนให้มีความพร้อมรับมือกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเปิดโอกาสที่เท่าเทียมในการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ลดช่องว่างทางสังคม ยกกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างความสุขของคนไทยทุกคน เป็นภารกิจสำคัญและท้าทายที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก้าวไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศ เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก สู่ความเป็น Thailand 4.0 สร้างความเชื่อมั่นและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว²

¹ กองกฎหมาย สำนักปลัดกระทรวง อว. (2561). สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.ops.go.th/th/legal-info/195-laws-draft/6887-2022-07-11-09-01-46>

² กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (ม.ป.ป.). ความเป็นมาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/aboutus/history.html>

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ตราขึ้นเพื่อเป็นหลักในการจัดโครงสร้างกระทรวงใหม่ โดยกำหนดขอบเขตหน้าที่และอำนาจ และการจัดระเบียบบริหารราชการและการบริหารจัดการในระดับต่าง ๆ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ชัดเจน และมีเอกภาพ

2. การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม³

การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมวิทยาศาสตร์บริการ
4. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
5. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ

ส่วนราชการตามข้อ 2 3 4 และ 5 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และส่วนราชการตามข้อ 6 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีระเบียบบริหารราชการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น

3. หน้าที่และอำนาจของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการ

1. **สำนักงานรัฐมนตรี** มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานรัฐมนตรี ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี และจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการรัฐมนตรีก็ได้

2. **สำนักงานปลัดกระทรวง** มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง รวมทั้งร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง กำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนด้านการอุดมศึกษา แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และแผนอื่น ส่งเสริมการศึกษา ระดับอุดมศึกษา จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ จัดการศึกษาตลอดชีวิต จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการอุดมศึกษา สนับสนุนการกำกับ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการมาตรฐาน

³ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (ม.ป.ป.). การแบ่งส่วนราชการ. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/aboutus/gov-division.html>

การอุดมศึกษา ตลอดจนรับผิดชอบราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใด ส่วนราชการหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

3. กรมวิทยาศาสตร์บริการ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้บริการทางวิทยาศาสตร์ โดยกำกับดูแล ส่งเสริม วิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นสถานปฏิบัติการกลางทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน มีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการนั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

4. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ การริเริ่ม ขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญของประเทศ การจัดทำมาตรฐานและจริยธรรมการวิจัย การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย และนวัตกรรมและการให้รางวัล ประกาศเกียรติคุณหรือยกย่องบุคคลหรือหน่วยงานด้านการวิจัย และนวัตกรรม มีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

5. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ และกำกับให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ ประชาชน และสิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการด้านพลังงานนิวเคลียร์และรังสี กำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เพื่อให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล มีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีระเบียบบริหารราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา

ระเบียบปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น เพื่อประโยชน์ในการให้ได้รับสิทธิประโยชน์ของทางราชการและการสรรหาหรือเลือกบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ถือว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง ซึ่งเป็นส่วนราชการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดี

4. กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา⁴

กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา คือ กองทุนเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ตามความต้องการของประเทศ และด้านการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมร่วมกับนักวิชาการ สถาบันวิชาการ และองค์กรชั้นนำของโลก ส่งเสริมการเชื่อมโยงการเรียนการสอน การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมกับสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมทั้งสนับสนุนการใช้ความรู้ในการพัฒนาสมรรถนะของชุมชน และสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) จัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาซึ่งรัฐมนตรีประกาศจัดเป็นกลุ่มตามมาตรา 24
- (2) สนับสนุนการปฏิรูปการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการและแนวทางตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น
- (3) ส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ
- (4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ตอบสนองการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ให้เข้าถึงการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ ทุกที่ทุกเวลา ในค่าใช้จ่ายที่เข้าถึงได้
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพ สมรรถนะ รวมถึงทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของ คณาจารย์ให้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทย
- (6) ส่งเสริมการจัดการศึกษาร่วมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงสถาบันวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่เชื่อมต่อกับโลก การทำงาน รวมทั้งพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้แก่ผู้เรียน
- (7) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้พัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการผลิตและพัฒนา กำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง
- (8) สนับสนุนเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาในกิจการที่ตรงกับความต้องการของประเทศ
- (9) สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถด้านอื่น ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้
 - (1) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547
 - (2) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
 - (3) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีตามกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอของ คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
 - (4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้เพื่อสมทบกองทุน

⁴ ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ ร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุน เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา รวม 4 ฉบับ รายงานสรุป ผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์. (2565). สืบค้น 17 มิถุนายน 2567 จาก https://www.ops.go.th/th/content_page/item/7906-4

- (5) เงินอุดหนุนจากต่างประเทศรวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ
- (6) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่ได้รับตามกฎหมายหรือนิติกรรมสัญญา
- (7) เงินสมทบกองทุนที่สถาบันอุดมศึกษานำส่งกองทุน ทั้งนี้ ตามจำนวนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
- (8) ค่าตอบแทนหรือรายได้จากการดำเนินงานกิจการของกองทุน
- (9) ดอกผล ผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- เมื่อเงินกองทุนไม่เพียงพอสำหรับดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้กองทุนตามความจำเป็น

เงินอุดหนุนตาม (5) จะต้องไม่มีเงื่อนไขที่จำกัดความเป็นอิสระในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ร่างพระราชกฤษฎีกาตาม (7) จะต้องรับฟังความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษา ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา ประกอบด้วย

(1) ประธานกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์อย่างสูง ในด้านการอุดมศึกษา

(2) ปลัดกระทรวง เป็นรองประธานกรรมการ

(3) ผู้แทนคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกรรมการ

(4) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่อยู่ในสังกัดของกระทรวง และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือประเภทละหนึ่งคน

(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมายหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้รองปลัดกระทรวงซึ่งทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ห้ามมิให้กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเป็นประธาน กรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (5)

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการตาม (4) และ (5) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ สภานโยบายกำหนด

หน้าที่และอำนาจคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา

คณะกรรมการบริหารกองทุนมีหน้าที่และอำนาจบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และระเบียบที่สภานโยบายกำหนด และมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(1) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีและคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำ คำขอและการจัดสรรเงินกองทุนให้แก่สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม ที่มีความร่วมมือในการจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมและในด้านอื่น ๆ กับสถาบันอุดมศึกษา

- (2) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามมาตรา 50/4
 - (3) วางระเบียบเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำแก่สถาบันอุดมศึกษา
 - (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน
 - (5) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินและทรัพย์สิน ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงินและการงบประมาณของกองทุน
 - (6) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงินและการงบประมาณ การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานบริหารกองทุน และการอื่นที่จำเป็น
 - (7) กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานบริหารกองทุนให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล นโยบาย มติ และประกาศของสภานโยบายและคณะกรรมการบริหารกองทุน
 - (8) ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากกองทุน
 - (9) รายงานสถานะทางการเงินและการบริหารกองทุน การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาตามคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษาตามมาตรา 50/5 ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา รัฐมนตรีและสภานโยบาย ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยรายงานดังกล่าวต่อสาธารณชน
 - (10) แต่งตั้งคณะกรรมการให้ปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุน หรือมอบหมายให้คณะกรรมการหรือบุคคลทำการแทนและรายงานให้คณะกรรมการบริหารกองทุนทราบ
 - (11) แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกองทุน
 - (12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่สภานโยบาย รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษามอบหมาย
- ระเบียบตาม (5) ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
- การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ตาม (6) ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

5. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546⁵

การจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการ เป็นการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ โดยในมาตรา 9 แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดให้ส่วนราชการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

⁵สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2567). หลักการและเหตุผลในการจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการและการประเมินผลการปฏิบัติราชการ. สืบค้น 26 มิถุนายน 2567 จาก https://otepc.go.th/images/00_YEAR2561/11_PP/doc-1-040955.pdf

(2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนด

(4) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจ หรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

ทั้งนี้ เป็นไปภายใต้หลักการที่ว่า ในการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์นั้น จะมีแผนงานในการปฏิบัติราชการกำกับกับการดำเนินการอยู่เสมอเพื่อแสดงนโยบายของรัฐบาลให้เห็นเป้าหมายการบริหารงานในระดับชาติเป็นภาพรวมของภารกิจของรัฐ ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และส่วนราชการทุกแห่งจะมีการกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อนำนโยบายที่รัฐบาลกำหนดแปลงไปสู่ภาคปฏิบัติ ซึ่งจะกำหนดวิธีดำเนินการและผลสำเร็จของงานที่มีตัวชี้วัดได้ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมาย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จอย่างแท้จริง โดยมีผู้รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานนั้นอย่างชัดเจน จึงกำหนดมาตรการให้มีการจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการ (Performance agreement) ขึ้นเพื่อเป็นมาตรการสำคัญในการกำกับกับการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการนั้น เป็นการดำเนินการในรูปแบบการทำความตกลงร่วมกันระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับผู้รับผิดชอบในการนำนโยบาย/แผนงาน/โครงการไปปฏิบัติในแต่ละเรื่อง โดยเป็นการทำความตกลงระหว่างรัฐมนตรีกับปลัดกระทรวง ปลัดกระทรวงกับอธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบปฏิบัติการตามแผนงานตามหลักเกณฑ์ฯ ที่ ก.พ.ร. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

การจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการนอกจากจะเป็นมาตรการในการกำกับกับการปฏิบัติราชการเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติงานตามแผนให้เกิดผลสำเร็จแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลในการประเมินศักยภาพของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และความเหมาะสมในการมอบหมายความรับผิดชอบต่อไป รวมถึงจะเป็นข้อมูลเพื่อสร้างแรงจูงใจและจ่ายค่าตอบแทนตามผลงาน (Performance-related pay) ได้ในระยะต่อไปด้วย

6. ที่มาของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน⁶

เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกิดขึ้นจากการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2532 ที่ได้อนุมัติทบวงมหาวิทยาลัย จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในวงเงิน 500 ล้านบาท และในวันที่ 25 สิงหาคม 2541 ได้อนุมัติเพิ่มวงเงินเป็น 2,000 ล้านบาท ต่อมา

⁶ สสอ. กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. (ม.ป.ป.) สืบค้น 17 มิถุนายน 2567 จาก http://mua-research.buu.ac.th/upload/document/DOC_1367992830.pdf

ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2540 ได้อนุมัติให้ทบวงมหาวิทยาลัย จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในวงเงิน 2,000 ล้านบาท

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2547 อนุมัติให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารวมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าด้วยกันโดยใช้ชื่อว่า “เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 เป็นต้นไป ในวงเงิน 1,120 ล้านบาท ซึ่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน บริหารงานโดยคณะกรรมการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปัจจุบันเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีทุนรับจากงบประมาณแผ่นดิน ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2563 (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563) เป็นจำนวน 1,120 ล้านบาท โดยวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้สถาบันกู้ยืมเงินเป็นส่วนสมทบในการจัดหาหรือจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษาและการก่อสร้างอาคารเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถขยายการเปิดการสอนในสาขาวิชาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน
2. เพื่อให้สถาบันกู้ยืมเพื่อพัฒนาคุณวุฒิอาจารย์ โดยให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ในสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนรับรอง

7. ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง⁷

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ประจำปี 2564 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตกำลังคนและพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยงานให้ความสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ รวมถึงการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีการกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวงใน 2 ประเด็นหลัก คือ

- 1) กำลังคนมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ: เน้นการสร้างบุคลากรในระดับอุดมศึกษา สร้างเส้นทางอาชีพ และสร้างผู้ประกอบการใหม่
- 2) การจัดการศึกษามีคุณภาพ มาตรฐาน เปิดโอกาสในการเข้าถึงที่หลากหลาย: เน้นการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต Lifelong Learning ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ของประเทศและสร้างระบบนิเวศการวิจัย อว. ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรม สามารถตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนยกระดับภาคการผลิตและบริการ ตลอดจนมุ่งเน้นการบูรณาการหน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การบริหารจัดการ งานวิจัย และการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้าง

⁷ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). รายงานประจำปี 2564. สืบค้น 11 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.ops.go.th/th/data-store/archive-documents/94-annual-report/6669-2564>

ระบบนิเวศการวิจัย เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนามาตรฐานระบบคุณภาพ และการวิเคราะห์ทดสอบ เพื่อรองรับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในอนาคต เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสร้างความมั่งคั่ง ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวงใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1) การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการงานวิจัย และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ: เน้นผลักดันการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ส่งเสริมและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) การขับเคลื่อนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และพัฒนาพื้นที่เพื่อนวัตกรรม: เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีศักยภาพเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ พัฒนาพื้นที่เพื่อนวัตกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาของประเทศ และพัฒนาระบบทดสอบ สอบเทียบ วิเคราะห์คุณภาพและรับรองมาตรฐานให้ทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจฐานรากด้วยการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อว. มุ่งเน้นพัฒนาและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก โดยนำการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านต่าง ๆ โดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวง คือ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต: เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ชุมชน เกษตรกร เพื่อพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้เศรษฐกิจภายในประเทศ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและผู้พิการ และพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการและการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หนึ่งเรื่องที่สำคัญ คือ การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้เชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวง คือ การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม : เน้นการบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และส่งเสริมการพัฒนานโยบาย/แผน/มาตรการ พร้อมทั้งพัฒนาการบริหารจัดการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ การดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้อง ประจำปี 2564 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มีดังนี้⁸

1. **โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม รายตำบลแบบบูรณาการ** โดยเป็นโครงการที่สร้างผลประโยชน์ในระยะสั้นหรือเฉพาะหน้าเพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วนสำหรับการแก้ปัญหาว่างงานจากวิกฤติโควิด-19 ซึ่งเป็นการจ้างงานของรัฐบาลที่ทำได้อย่างรวดเร็วที่สุด ทำให้คน 6 หมื่นคนที่เป็นลูกหลานชาวบ้านได้มีงานทำกระจายไป 3,000 ตำบลทั่วประเทศ และมีการนำมหาวิทยาลัยกว่า 76 แห่ง ลงพื้นที่ตามตำบลเพื่อทำงานร่วมกับชุมชน ก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนในชุมชนหลายร้อยล้านบาท

2. **โรงพยาบาลสนามรวมศูนย์แยกกักชุมชน 2 (Community Isolation) ในเครือข่าย อว.** สร้างโรงพยาบาลสนามสู้ภัยโควิด ถือเป็นกองหนุนในยามวิกฤติที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จัดทำโครงการนี้ขึ้นด้วยการเปิดโรงพยาบาลสนาม 60 กว่าแห่งทั่วประเทศ เกือบครบทุกจังหวัดโดยใช้เครือข่ายมหาวิทยาลัยซึ่งมีการรับคนเข้ามาแล้ว 6-7 หมื่นคน อีกทั้งได้ให้ความสำคัญและคำนึงถึงความปลอดภัยของนักศึกษาและประชาชนเพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤติการณ์ดังกล่าวไปพร้อมกัน

3. **Vaccine COVID-19** กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้เปิดศูนย์ฉีดวัคซีนในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล 14 จุด และต่างจังหวัด 76 จุด

4. **อว. พารอด “ระดมของดีและคนดี”** เป็นกองหนุนฟันฝ่าวิกฤติโควิด-19 เป็นโครงการที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ดึงจิตอาสาและอาสาสมัครมาช่วยผู้ป่วยโควิดที่กักตัวอยู่บ้านหรือในชุมชน โดยการโทรศัพท์ไปให้กำลังใจและคำปรึกษาพร้อมส่งกล่องยาสมุนไพรและอุปกรณ์จำเป็นไปให้

5. **การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วย โมเดลเศรษฐกิจ BCG** โดยโครงการ BCG คือ โมเดลเศรษฐกิจใหม่ของรัฐบาลที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ร่วมขับเคลื่อนซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ของประเทศในระยะกลาง และระยะยาวเพื่อนำไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม 4.0 และนำประเทศไทยไปสู่การยกระดับเศรษฐกิจแบบทำน้อยได้มาก ไม่ใช่ทำมากได้น้อยเหมือนเดิมอีกต่อไป

6. **โครงการจัดตั้งวิทยสถานด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ 6 และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (ธัชชา)** เป็นกลไกขับเคลื่อนการร่วมกับพันธมิตรและเครือข่ายมหาวิทยาลัยของประเทศ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ ทำหน้าที่เชื่อมโยงงานต่าง ๆ ภายใต้กรอบของธัชชาเข้าด้วยกันและทำงานทั้งหน่วยงานภายใน อว. สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานภายนอก อว. โดยสนับสนุนการดำเนินงานมุ่งเป้าที่สำคัญของประเทศ ที่มุ่งเน้นให้เกิดผลต่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนด้วยเศรษฐกิจและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ซึ่งในระยะแรกจะดำเนินงานแบบมุ่งเน้นผลักดันภารกิจด้านสำคัญของประเทศ

7. **การพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ** เป็นโครงการที่เป็นผลงานเรื่องการวิจัยความยากจนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้า โดยการทำวิจัยใน 10 จังหวัดที่ยากจนที่สุดของประเทศไทยจนได้ตัวเลขคนจนที่แท้จริงมากกว่า 4 แสนคน

⁸ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). รายงานประจำปี 2564. สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.ops.go.th/th/data-store/archive-documents/94-annual-report/6669-2564>

เพื่อจัดทำ Big Data นำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนที่ตรงจุดและแม่นยำ พร้อมมีการติดตามประเมินผลจนกว่าจะหายจนอีกด้วย

8. การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการโดยไม่ต้องส่งงานวิจัยหรือตำรา การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการโดยไม่ต้องส่งงานวิจัยหรือตำราก็ได้ ขอแค่เพียงผู้ขอมีคุณสมบัติที่ตรงตามข้อกำหนด อาทิ การทำงานรับใช้สังคมและท้องถิ่น การทำงานสร้างสรรค์หรือด้านศิลปะ มีการสอนที่เป็นเลิศ เป็นต้น

9. โครงการมาตรการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของนิสิต/นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน การลดค่าเทอมเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาและผู้ปกครองในช่วงโควิด ถือเป็นภาระที่เป็นการแบ่งเบาภาระที่เป็นรูปธรรมโดยคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 มีมติอนุมัติโครงการมาตรการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของนิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กรอบวงเงิน 10,000 ล้านบาท โดยใช้จ่ายจากเงินกู้ภายใต้แผนงานที่ 2 ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 เพื่อให้ความช่วยเหลือค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษาแก่นิสิต/นักศึกษาที่ศึกษา ในภาคเรียนที่ 1/2564 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ทั้งในและนอกสังกัด อว.

10. การยกเลิกการกำหนดระยะเวลาการศึกษา เป็นการยกเลิกการกำหนดระยะเวลาสำเร็จการศึกษา เรียนไม่จบไม่ต้องถูกรีไทร์ เป็นอีกเรื่องที่เกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนไปด้วยพร้อมกับการทำงานไปด้วย

11. โครงการภาคีความร่วมมืออวกาศไทย (Thai Space Consortium: TSC) โครงการ TSC คือ โครงการสำรวจอวกาศที่ใหญ่ที่สุดของไทย เพื่อยกระดับเศรษฐกิจของประเทศ โดยโครงการภาคีความร่วมมืออวกาศไทย (ThaiSpace Consortium : TSC) เป็นโครงการความร่วมมือสำคัญที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ที่มีระดับความพร้อมทางวิศวกรรมและเทคโนโลยีในระดับสูงประกอบด้วย 6 หน่วยงานวิจัย ได้แก่ 1) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) 2) สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) 3) สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) 4) สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ 5) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และ 6) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และ 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 2) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 3) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 4) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 5) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ 6) มหาวิทยาลัยมหิดล

12. โครงการพัฒนาเครือข่ายและศักยภาพผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม “หลักสูตร WiNS” การเปิดหลักสูตร WiNS ที่เป็นการนำผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มาอบรมและทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความรักสามัคคี พร้อมช่วยสร้างและพัฒนางานที่เป็นประโยชน์ให้กับประเทศ

8. กรอบวงเงินงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567⁹

เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2566 นายกิตติพงศ์ พร้อมวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เปิดเผยว่า ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้เสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณากรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามที่สอวช. เสนอ

โดย ครม. ได้อนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา จำนวน 114,970,403,419 บาท และกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. จำนวน 31,100,000,000 บาท เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 146,070,403,419 บาท มุ่งเป้าจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบโจทย์สำคัญและเร่งด่วนของประเทศ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ทั้งด้านการแพทย์และสุขภาพ ด้านเกษตรและอาหาร เศรษฐกิจฐานรากเพื่อขจัดความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับทุนทางวัฒนธรรม การผลิต และพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล

ภาพที่ 1 กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ที่มา: กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, โดย สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2566. สืบค้นจาก <https://www.nxpo.or.th/th/14101/>

ในส่วนของแผนงานสำคัญภายใต้กรอบวงเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในด้านการอุดมศึกษา มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่รองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย

⁹ ครม. อนุมัติงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี 67 รวมกว่า 1.46 แสนล้านบาทพร้อมตอบโจทย์ประเทศทั้งการขับเคลื่อนเศรษฐกิจปีซีจี เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการพัฒนากำลังคน. (2566). สืบค้น 10 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.nxpo.or.th/th/14101/>

1) การผลิตบัณฑิตในระบบอุดมศึกษา ในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา โดยมีเป้าหมายการพัฒนากำลังคนเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย จำนวน 415,525 คน

2) การผลิตกำลังแรงงานในหลักสูตรระยะสั้น (non-degree Program) ที่เปิดโอกาสประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีคุณวุฒิระดับมัธยมศึกษาหรืออุดมศึกษาสามารถพัฒนาความรู้ในทักษะเดิม (reskill) การยกระดับทักษะเดิม (upskill) และการเพิ่มพูนทักษะใหม่ (new skill) จำนวนไม่น้อยกว่า 25,000 คน

3) การพัฒนากำลังคนตลอดช่วงชีวิต ที่เปิดโอกาสให้ประชากรอายุ 25 ปีขึ้นไป สามารถรับการศึกษา ทั้งในระบบ degree program และ non-degree program

ภาพที่ 2 กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ที่มา: กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, โดย สำนักงานสภานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2566. สืบค้นจาก <https://www.nxpo.or.th/th/14101/>

ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญ ได้แก่

1) การพัฒนาเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products: ATMPs) การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นคุณค่า สร้างความยั่งยืน และเพิ่มรายได้ของประเทศ พัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศเพิ่มธุรกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-Driven Enterprises: IDEs) การเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกชั้นนำของโลกด้าน functional ingredients, functional food และ novel food การเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน เป็นต้น

2) การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อการพึ่งพาตนเองและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ประเทศไทยสามารถยกระดับการเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ การพัฒนาผู้สูงอายุในชนบทและเมืองให้มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง มีคุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคม เป็นต้น

3) การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมระดับขั้นแนวหน้าที่ก้าวหน้าล้ำยุค เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีระบบ

โลกและอวกาศ (earth space technology) โดยสามารถสร้างดาวเทียมที่วิจัยและพัฒนาโดยคนไทย และส่งไปโคจรรอบดวงจันทร์ เป็นต้น

4) การพัฒนากำลังคน สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิจัยให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบก้าวกระโดดและอย่างยั่งยืน ได้แก่ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของ กำลังคนระดับสูง (hub of talent) และศูนย์กลางการเรียนรู้ (hub of knowledge) ของอาเซียน เป็นต้น

ภาพที่ 3 กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ที่มา: กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, โดย สำนักงานสภานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2566. สืบค้นจาก <https://www.nxpo.or.th/th/14101/>

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร